

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 22

Pro členy a kandidáta předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 4. února 1982 *Smc*

Č. j.: inf.026/82 - 22

Počet listů: 10

Počet výtisků: 26

Den vydání: 4. února 1982

O B S A H

1. Informace o politické situaci v krajích k
3. únoru 1982
 2. Informace o přípravě a průběhu členských schůzí
na začátku roku 1982
-

1. Informace o politické situaci v krajích k 3. únoru 1982

Podle zpráv krajských /městských/ výborů strany byly v popředí pozornosti celé veřejnosti cenové úpravy některých potravinářských výrobků. Převážná část občanů je přijala bez emocí, s rozvahou, jako nutná ke zlepšení stavu v naší ekonomice. V procesu seznamování s novými cenami byly mezi lidmi vznášeny připomínky, aby se realizovala zejména ve výrobě taková opatření, která by předešla zdražování. Požadováno je zkvalitňování organizátorské a řídicí práce.

Mezi občany v Praze se upozorňuje, že je nutné postupovat i nadále v této oblasti uvážlivě, aby nebyly enormními úpravami cen postihovány skupiny obyvatelstva s nižšími příjmy /rodiny s dětmi a důchodci/. Hovoří se o tom, že přijatá sociální opatření pouze zmírňují vliv na rodinné rozpočty, neboť náklady na nákup masa u rodin ve městech činí relativně vysoké položky. V současné době se požaduje zlepšit kvalitu prodáváného masa, zvýšit kontrolu práce v prodejnách, posílit funkci kontrolních komisí. V souvislosti s tím se například členové strany na Vysoké škole ekonomické hlásí za členy kontrolních lidových orgánů. Dále se kritizuje provoz vládních prodejen, kde se prý i po zdražení bude prodávat za 50 % ceny. Poukazuje se na neekonomické využívání služebních vozů, ale i pro soukromé účely.

Ve Středočeském kraji byly zaznamenány i takové názory, že za poslední léta neúměrně rostou životní náklady - zvýšená cena plynu, elektřiny, topné nafty, poplatků poštovního, telefonní sazby a dětského ošacení. Průběžně stoupají ceny textilu, obuvi a dalšího zboží, což se vůbec neoznamuje, vše se schovává za inovaci. V této souvislosti je poukazováno na nedostatky, které negativně ovlivňují plnění úkolů hospodářské politiky, zejména z hlediska materiálně technického zásobování výroby, zpracovávání plánů i dlouhodobých problémů v řízení národního hospodářství.

V informaci východočeského KV KSČ se uvádí, že straničtí funkcionáři projevují v rozhovorech o vývoji politické situace obavy z malé účinnosti masové politické práce mezi bezpartijními a z útoků některých nepřátelských elementů na stranu. Dokládají to tím, že mnozí, zvláště mladí komunisté, vyjadřují stanoviska, která nedávají záruku správného působení na veřejnost. V posledním období se značně rozšířila v tomto kraji argumentace bezpartijních, srovnávající kolik si za hodinovou nebo denní mzdu mohou koupit lidé u nás a kolik například v NSR. K porovnávání jim slouží katalogy obchodních domů z NSR, které jsou mezi nimi v oběhu.

Celozávodní výbor KSČ Vysoké školy bánské Ostrava /Severomoravský kraj/ má poznatky, že se zvyšuje počet negativních názorů a komunisté nejsou schopni jim argumentačně čelit. Jednoznačně se tvrdí, že zvýšení cen je důsledek neschopnosti plnit přijaté závěry, nedostatečně odpovědného vztahu k úkolům, nivelizace v odměňování, téměř veřejného rozkrádání státního majetku v mnoha odvětvích, zhoršujícího se zásobování apod.

V posledních dnech určité překvapení a zneklidnění vyvolalo ve všech krajích zdražení bezmasých a moučných jídel i některých nápojů /čaje, teplého mléka/ ve společném stravování /v restauracích, bufetech, mléčných jídelnách atd./, o kterém se nehovořilo v jednotné informaci ani ve vystoupení s. L. Štrougala v Ostravě. V informacích z jednotlivých krajů jsou k tomu uváděny různé názory. Například na Dole Rudý říjen a NHKG Ostrava /Severomoravský kraj/ se ojediněle, ale i mezi komunisty hovoří o tom, že tyto úpravy cen byly úmyslně zatajeny, aby celkový rozsah zdražení nebyl tak velký. V této souvislosti jsou fakta a argumenty charakterizovány jako neúplná stranická informace. Celozávodní výbor KSČ Dolu Rudý říjen, ZO KSČ Severomoravské pekárny a uliční organizace č. 14 Ostrava signalizují, že se množí slovní útoky, urážky a napadání komunistů bezpartijními, je zpochybňováno právo strany vést společnost atd.

Předsednictvo středočeského KV KSČ považuje za chybu, že v jednotné informaci nebylo uvedeno zdražení cen u bezmasých jídel,

toto narušuje důvěru u pracujících. Současně žádá vysvětlení, aby tento přístup mohlo zdůvodnit nižším stranickým orgánům. Z celé řady míst v tomto kraji je upozorňováno, že tyto cenové úpravy postihují široký sortiment zboží /například zeleninu, mražené výrobky, ovocné jogurty, bezmasý salát, majolku, obložené chlebičky s měkkým salámem, v restauracích prodej lahvového piva, teplých nápojů - čaje a kakaa - dokonce i nudle s mákem/. Na Středočeský KNV došel Věstník vlády č. 17, instrukce 39 - z 31.12.1981, kde je uvedeno, že se mění výše příspěvků u stravování školáků v RaJ ze 3,60 na 4,80 Kčs. Poplatek bude hrazen podle výše výdělků. Po upozornění náměstka ministra školství s. Podroužka byla tato směrnice zrušena.

V Severočeském, Jihočeském, Západočeském, Jihomoravském a Východoslovenském kraji jsou kritické ohlasy na dvojí cenovou hladinu u výrobků dodávaných z pekáren a cukráren, z výroben potravinářského obchodu i restauračních zařízení a požaduje se vysvětlení z centra.

Ve Východočeském kraji je reagence mezi komunisty na tyto úpravy kritická a podrážděná. Připomínají, že argumentovali na pracovištích s rozsahem cenových úprav tak, jak byly uvedeny v jednotné informaci a nyní se cítí zaskočení jinou skutečností. Jejich rozsah neznali ani funkcionáři OV KSČ, mezi nimiž jsou podobné kritické názory.

Přes rozsáhlé kampaně agitačních kolektivů, zejména na pracovištích, v období před i po cenové úpravě se stále šíří, i když ojediněle například v Severomoravském kraji názory lidí, že toto zdražení bylo jen první etapou a další budou pokračovat - změny cen za služby, nájemného za byty aj. Ve Středočeském kraji se hovoří o úpravě cen u mouky, cukru, uhlí, plynu, elektrické energie, benzínu a nafty. Jsou zde kladeny také dotazy, zda bude i pro rok 1982 opět snížen limit dodávky uhlí pro domácnosti v kraji. V Prostějově /Jihomoravský kraj/ se rozšiřují názory, že v měsíci dubnu bude zdražen benzín, další potraviny, káva, vlněné a bavlněné výrobky atd. V okresech Jablonec nad Nisou a Liberec /Severočeský kraj/ a dalších krajích se vyskytly fámy o tom, že byly zvýšeny mzdy příslušníkům SNB a ČSLA.

Zásobování obyvatelstva v uplynulém týdnu se vyznačovalo zvýšenými nákupy zboží, u něhož došlo ke změnám maloobchodních cen, až do úplného vyprodání některých druhů. Pro zabezpečení prodeje byly 30.1.1982 uskutečněny mimořádné rozvozy potravin do obchodní sítě. Od tohoto dne je zásobování u většiny potravinářských výrobků včetně masa, mouky, rýže, soli a těstovin plynulé. Ve Středoslovenském kraji se projevil nedostatek pouze u plnotučného mléka a výběrového másla, ve Východoslovenském schází vepřové sádlo, což vede ke zvýšené konzumaci stolního oleje, másla a pokrmového tuku. Podle vyjádření ministerstva obchodu SSR a generálního ředitelství Masného průmyslu v Bratislavě nejsou u sádla vyhlídky na zlepšení.

V současné době je zájem o levnější druhy masa a celkově se toto zboží nakupuje v menším množství. Velmi nízká je poptávka po trvanlivých uzeninách. V Bratislavě ~~chybí~~ z potravin na trhu stolní olej. V Praze není uspokojen zájem o levné druhy masa /bůčky/ a masné výrobky /měkké salámy, špekáčky/. Kvalita baleného masa se nezlepšila ani po projednání s Pražským průmyslem masným.

Ve Středočeském kraji je nedostatek pracích prostředků, toaletního papíru, ubrousků, stavebnin a úzkoprofilového sortimentu strojírenského spotřebního zboží /šicích strojů, jízdních kol, drobného nářadí pro domácí práci a zahrádkáře, kamen na tuhá paliva/. Rovněž v Jihomoravském kraji nejsou na trhu prací prostředky a z dalšího průmyslového zboží schází porcelán, prošívané deky, dětské flanelové košile, pyžama, noční prádlo, ručníky, utěrky, podkolenky, rukavice a bezpečnostní lyžařské vázání.

X

V posledních dnech se ve všech krajích vyskytly některé hanlivé nápisy, letáky, anonymní dopisy a telefonáty, ve kterých byla hanobena práce strany, jejich funkcionářů, což však nemělo dopad na politickou situaci. Ojedinělé jsou případy, kdy členové vracejí stranickou legitimaci. V okrese Ústí nad Orlicí /Východočeský kraj/ byly podány dvě žádosti o zrušení členství v KSČ. V obou případech

jde o mladé dělníky, kteří jako důvod uvádějí malý plat a že po zdražení budou ve finanční tísní. Tvrdí, že se nemají za co angažovat. V Orlických elektrotechnických závodech Letohrad přišli za předsedkyní ZO KSČ tři kandidáti, že za této situace nechtějí být ve straně. Na jedné stranické skupině v JZD Nechanice, okres Hradec Králové vystoupil agronom JZD a tajemník MNV v Suché s tím, že zvýšení cen mu snižuje životní úroveň a že si ještě rozmyslí, zda nepoloží stranickou legitimaci. V Západočeském kraji odevzdalo celkem šest členů strany legitimace jako nesouhlas s opatřeními vlády, z toho čtyři dělníci. Celozávodní výbor KSČ Stavebního podniku Bruntál /Severomoravský kraj/ projednával další případ člena strany, který žádal o zrušení členství v souvislosti se zvýšením cen. Na Dole ČSM a v Železárnách a drátovnách Bohumín /Severomoravský kraj/ jsou poznatky, že připravovaní mladí lidé odmítají stát se kandidáty KSČ v důsledku úpravy cen. S uvedenými případy se zabývají příslušné stranické orgány.

x

Krajské a okresní výbory strany sledují a vyhodnocují průběh realizace opatření vlády ČSSR k cenovým úpravám a rovněž ohlasy, názory komunistů i ostatních občanů.

Na připomínky, dotazy i různé názory je převážně přímo reagováno, případně se jednotlivé nejasnosti vysvětlují dodatečně. Spojení ÚV KSČ s krajskými /městskými/ výbory, mezi KV, OV a ZO je v tomto období s velkou intenzitou operativně organizováno, což vytváří podmínky ke zvládnutí úkolů uložených v politickoorganizačním zabezpečení.

Podrobně jsou zároveň informovány územní stranické orgány, zejména jejich předsednictva a sekretariáty. Část krajských výborů uskutečnila porady s vedoucími tajemníky OV KSČ, případně s dalšími tajemníky.

Informace o politické situaci, názorové hladině lidí i o stavu na vnitřním trhu jsou operativně ve stranických orgánech a na poradách tajemníků posuzovány a další postup je koordinován s příslušnými státními, hospodářskými orgány a organizacemi.

2. Informace o přípravě a průběhu členských schůzí na začátku roku 1982

Krajské /městské/ a okresní výbory strany v souladu s usnesením PÚV KSČ z 6.11.1981 věnují zvýšenou pozornost přípravě a průběhu členských schůzí na začátku roku 1982. Na základě získaných zkušeností vysílaly do rozhodujících základních organizací pracovní skupiny složené z předního funkcionářského aktivu. Před konáním členských schůzí se uskutečňují konzultace obsahového zaměření zpráv a návrhů opatření. Ve Východočeském kraji se osvědčilo provádět tyto konzultace přímo ve výborech základních organizací, což vedlo k větší náročnosti při jejich zpracování. Stejně tak i ZO KSČ do přípravy těchto schůzí zapojily široký okruh svých funkcionářů, komunistů z hospodářského vedení, národních výborů a společenských organizací Národní fronty, stranických skupin apod.

Členské schůze k 25.1.1982 konalo 16 143 základních organizací, tj. 37,2 % s průměrnou účastí 85,8 %. V diskusi vystoupilo 24,2 % z přítomných komunistů. Bližší údaje jsou uvedeny v přiložené tabulce.

Podle zpráv krajských /městských/ výborů strany většina dosud konaných členských schůzí se uskutečnila v nevýrobní sféře. V současném období se jejich těžiště přesouvá do organizací průmyslových a zemědělských podniků. Dosavadní zkušenosti a poznatky z jejich průběhu ukazují, že včasná a kolektivní příprava se pozitivně odráží ve vyšší kvalitě členských schůzí. V převážné části základních organizací se projevuje snaha náročně projednat dosažené výsledky při zabezpečování závěrů XVI. sjezdu KSČ, posoudit vyskytující se problémy i nedostatky a hledat cesty i prostředky k jejich překonání. Jejich obsah odpovídal charakteru jednotlivých organizací. Tak například zprávy ZO KSČ ve výrobních organizacích se zabývaly nejen dosaženými ekonomickými výsledky, ale i úkoly plánu na rok 1982. Zvláštní důraz kladly na zvýšení efektivnosti a kvality práce, vědeckotechnický rozvoj a jeho rychlé

uplatnění v praxi, jakož i nutnost zdokonalení organizátorské a řídicí práce. Všude se zaměřily na mobilizaci vlastních rezerv. Například v Západoslovenském kraji se mimo jiné orientují na základě iniciativy KV KSS na úsporu paliv a materiálů, z nichž by měla být zabezpečena jednodenní výroba koncem roku. Členské schůze v projektových ústavech v Praze ve smyslu 4. zasedání ÚV KSČ zdůraznily požadavek co nejnižšího záboru zemědělské půdy, snižování investiční náročnosti cestou rekonstrukcí a modernizací stávajících výrobních i nevýrobních fondů.

V uličních a vesnických organizacích hodnotí práci národních výborů a plnění volebních programů Národní fronty. Zabývají se činností společenských organizací, ideově politickým růstem i zkvalitňováním členské základny. Konkrétně hodnotí práci komunistů - poslanců, aktivitu a pomoc registrovaných i úroveň masové politické práce. Ve školství se zaměřují na realizaci projektu československé výchovně vzdělávací soustavy, komunistickou výchovu apod.

Diskuse na schůzích vycházela z přednesených zpráv, byla kritičtější, žádala pružnější odstraňování rezerv v řídicí a organizátorské práci, důslednější kontrolu přijatých usnesení a vyzovávání stranických závěrů vůči těm, kteří je neplní. Kritická vystoupení byla rovněž vůči nedostatečné občanské vybavenosti sídlišť, zásobování vnitřního trhu a osobní dopravě. Zvláště bylo kritizováno, že zrušení některých linek ČSAD, které zajišťovaly dopravu pracujících do zaměstnání a zpět, nebylo konzultováno se závody ani s národními výbory. V některých organizacích zcela převážila diskuse, dotazy a připomínky k připravovaným cenovým úpravám. V Západočeském kraji rozhodly výbory těchto organizací vzhledem k tomu, že schůze nesplňují své poslání, tyto opakovat.

Přes značné úsilí nižších stranických orgánů se v přípravě a průběhu členských schůzí projevují rozdíly. V části základních organizací věnovali větší pozornost hodnocení uplynulého období, méně se zabývali úkoly v letošním roce. Ne vždy se daří

skloubit problematiku zabezpečování usnesení 3., 4. a 5. zasedání ÚV KSČ. V některých materiálech převládá popisnost. Rozdílnost v přípravě schůzí se konkrétně projevuje zejména v kvalitě navrhovaných usnesení. Ukazuje se, že v některých okresech je již při konzultacích věnována větší pozornost úrovni zpráv, které vcelku postihují problematiku stranické práce v okruhu působnosti základních organizací a menší pozornost konkrétním opatřením. Ty jsou v řadě organizací pojímány více organizačně. Okresní výbory strany v těchto případech usilují o změnu v přístupu ke zpracovávaným zprávám a návrhům opatření a orientují výbory ZO KSČ, aby připravované materiály plně odpovídaly požadavkům usnesení PÚV KSČ z 6.11.1981.

Tab. 1

Členské schůze základních organizací KSČ na začátku roku 1982

/stav k 25. 1. 1982/

	Základní organizace KSČ			Členové základní organizace			Přítomno registrovaných členů	Diskutujících celkem	Procento diskutujících	Účast zástupců vyšších orgánů			Veřejné schůze	
	podle stavu k poslednímu dni předchozího měsíce	v nichž byla členská schůze	procento	podle stavu k poslednímu dni předchozího měsíce	přítomní na schůzi	procento				OV	KV	ÚV	počet	účast
	1	2	3	4	5	6								
a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ČSSR úhrnem	43 388	16 143	37,2	441 280	378 609	85,8	51 709	104 223	24,2	22954	1053	408		
ČSR celkem	31 426	11 422	36,3	328 449	274 387	83,5	36 088	72 794	23,4	15218	580	184		
SSR celkem	11 962	4 721	39,5	112 831	104 222	92,4	15 621	31 429	26,2	7 736	473	224		
Praha - město	3 033	695	22,9	30 629	25 320	82,7	371	4 850	19,1	816	45	87		
Středočeský	4 205	1 414	33,6	42 269	33 969	80,4	4 301	8 690	22,7	1 588	86	19		
Jihočeský	2 387	470	19,7	11 393	9 433	82,8	1 086	2 796	26,6	608	21	4		
Západočeský	2 979	1 028	34,5	30 269	24 572	81,2	2 962	6 802	24,7	1 326	74	17		
Severočeský	3 631	1 415	39,0	38 553	32 557	84,5	1 402	9 158	27,0	1 604	59	10		
Východočeský	4 510	1 634	36,2	37 010	30 396	82,1	4 356	10 531	34,6	1 906	72	8		
Jihomoravský	6 167	2 752	44,6	62 385	52 729	84,5	13 428	14 439	21,8	3 034	51	17		
Severomoravský	4 514	2 014	44,6	75 941	65 411	86,1	8 182	15 528	23,7	4 336	172	22		
Bratislava - město	1 151	381	33,3	10 871	9 733	89,4	-	2 926	29,3	455	54	86		
Západoslovenský	3 373	1 256	37,2	32 578	29 670	91,1	3 529	7 910	26,7	2 002	110	38		
Středoslovenský	3 601	1 714	47,6	41 693	38 740	92,9	8 887	11 622	24,4	3 077	193	64		
Východoslovenský	3 837	1 370	35,7	27 689	26 079	94,2	3 205	8 971	30,6	2 202	116	36		

Bez údajů HPS ČSLA a HV MV.